

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej aj ako „MK SR“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách)

Lokalizácia: § 26

Účinnosť: 01. 08. 2022

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 140

Samoregulačné mechanizmy a samoregulačné orgány na území SR

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/682>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=898>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 29. 05. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Podmienky zápisu samoregulačného orgánu do evidencie, ako aj konanie pred samoregulačným orgánom podrobnejšie upravuje zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách). Samoregulačný orgán na účely tohto zákona je iniciatíva alebo orgán samoregulácie pôsobiaci na území Slovenskej republiky presadzujúci samoregulačný mechanizmus uplatňovaný na základe kódexu správania sa alebo obdobného samoregulačného systému pravidiel správania sa v oblasti poskytovania obsahových služieb (ďalej len „kódex“). Ustanovenie sa riadi zásadou res iudicata, ktorá hovorí, že ak už o nejakej veci rozhodol samoregulačný orgán zapísaný v evidencii, tak o tej istej veci už neskôr nerozhoduje dohliadajúci orgán, ktorý má podľa zákona na starosti kontrolu vydavateľov pri zverejňovaní inzercie. Orgán dohľadu môže za ustanovených podmienok začať konanie aj vtedy, ak v danej veci už rozhodol samoregulačný orgán, a to v prípade, že rozhodnutie samoregulačného orgánu je v celkom zjavnom rozpore s kódexom správania sa, ktorý tento samoregulačný orgán presadzuje alebo je ním uložená sankcia celkom zjavne neprimeraná. Zoznam samoregulačných orgánov je zoznam, v ktorom Rada pre mediálne služby eviduje samoregulačné orgány, ktoré splnili podmienky na zaevidovanie. Aktuálne sa v tomto zozname nachádza iba „Rada pre reklamu“. Zápis do zoznamu znamená, že subjekty spĺňajú požiadavky stanovené zákonom o mediálnych službách a prispievajú k udržiavaniu etických štandardov vo svojich oblastiach.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
V súvislosti s ustanovením zákona o publikáciách dochádza v praxi k nízkej využiteľnosti potenciálu samoregulačných mechanizmov na našom území, keďže tieto nie sú v zozname častokrát uvádzané, resp. sa v zozname nachádza iba „Rada pre reklamu“, ktorej kompetencie v prípade posudzovania „komunikátov novinárskej povahy“ nie sú dostačujúce.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu neboli identifikované dotknuté subjekty. Ex post: Dotknutými subjektami môžu byť všetky asociácie a združenia podnikateľov, ktoré majú záujem byť zapísané v zozname samoregulačných orgánov a splnili všetky podmienky potrebné na zápis do tohto zoznamu.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
140	Samoregulačné mechanizmy a samoregulačné orgány na území SR	§ 26	01. 08. 2022	Samoregulačné mechanizmy a samoregulačné orgány	-	-	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Nedokážeme vypočítať vplyvy predmetnej regulácie na podnikateľské prostredie, pretože využiteľnosť potenciálu samoregulačných mechanizmov na našom území nie je kvantifikovateľnou veličinou.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti sú interné štatistiky Ministerstva kultúry SR, ktoré nie sú verejne dostupné.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, sekcia umenia, kreativity, médií a autorského práva,
odbor mediálneho práva a audiovizie (ďalej len ako „gestor“)
Rada pre mediálne služby

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenský ochranný zväz autorský
pre práva k hudobným dielam (ďalej ako
„SOZA“), 00178454
Slovenský syndikát novinárov (ďalej ako
„SSN“), 00178501
MAC TV s. r. o., 00618322
MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s. r. o. (ďalej
ako „MARKÍZA“), 31444873
LITA, autorská spoločnosť, 00420166

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

Forma:

Dátum vykonania:

SOZA	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
SSN	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
MAC TV s. r. o.	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
MARKÍZA	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
LITA, autorská spoločnosť	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 03. 01. 2025 do 20. 01. 2025

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupca SSN upozornil na pretrvávajúcu nízku využiteľnosť samoregulačných mechanizmov v rámci aktuálneho systému regulácie na našom území. Zdôraznil, že tieto mechanizmy nie sú dostatočne zastúpené v príslušných zoznamoch, prípadne sa v nich vyskytuje iba Rada pre reklamu (ďalej ako „RPR“). Táto inštitúcia síce zohráva významnú úlohu v oblasti reklamy, avšak jej kompetencie v prípade posudzovania „komunikátov novinárskej povahy“ sú podľa SSN nedostačujúce. Tento stav podľa neho poukazuje na obmedzené možnosti samoregulácie v mediálnom priestore a na potrebu širšej diskusie o posilnení týchto mechanizmov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa otvára otázka, či existuje priestor na vstup ďalších subjektov, ktoré by mohli rozšíriť a skvalitniť existujúci systém samoregulácie. Možným riešením by mohlo byť zapojenie ďalších profesijných organizácií, odborných združení alebo iných relevantných subjektov, ktoré by dokázali efektívnejšie pokrývať oblasť novinárskej komunikácie a zabezpečiť tak vyššiu úroveň kontroly a zodpovednosti v mediálnom prostredí. SSN preto považuje za dôležité zvážiť, akým spôsobom by bolo možné podporiť rozvoj samoregulačných mechanizmov a či existujú legislatívne či inštitucionálne prekážky, ktoré bránia ich efektívnemu fungovaniu.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor sa vyjadril, že RPR je nezávislý samoregulačný orgán, ktorý na Slovensku dohliada na etiku a dodržiavanie pravidiel v oblasti reklamy. Bola založená v roku 1995 s cieľom zabezpečiť, aby reklama bola pravdivá, čestná a neklamala spotrebiteľov. Hlavnou úlohou RPR je kontrolovať dodržiavanie Etického kódexu reklamnej praxe, ktorý stanovuje pravidlá pre inzerentov, reklamné agentúry a médiá. Tento kódex určuje, aké reklamy sú prípustné a aké môžu byť považované za klamlivé, zavádzajúce alebo neetické.

Aby mohla byť inštitúcia zapísaná do Zoznamu samoregulačných orgánov, musí podľa slov gestora spĺňať podmienky stanovené zákonom o mediálnych službách a zákonom o publikáciách. Tento zoznam vedie Ministerstvo kultúry SR, pričom reguláciu a dohľad nad samoregulačnými orgánmi vykonáva Rada pre mediálne služby. Podmienky, ktoré musí spĺňať inštitúcia so záujmom byť zapísaná do Zoznamu samoregulačných orgánov:

- Inštitúcia musí byť nezávislá a nesmie byť priamo riadená štátom alebo komerčným subjektom
- Musí existovať oficiálny Etický kódex alebo iný dokument, ktorým sa riadia členovia samoregulačného orgánu
- Tento kódex musí definovať pravidlá v oblasti inzercie, reklamy alebo mediálneho obsahu
- Inštitúcia musí mať proces na prijímanie a riešenie sťažností
- Musí byť schopná vydávať odporúčania alebo rozhodnutia o súlade s etickými štandardmi
- Mala by mať jasne definované kompetencie a procesy rozhodovania.
- Financovanie nesmie byť závislé od jednej firmy alebo subjektu, ktorý by mohol ovplyvňovať jej rozhodnutia

- Organizácia by mala mať podporu od subjektov pôsobiacich v mediálnom alebo reklamnom prostredí (napr. médiá, reklamné agentúry, zadávatelia reklamy)

Ak organizácia splňa uvedené podmienky, môže podať žiadosť o registráciu. Rada pre mediálne služby následne posúdi, či organizácia splňa podmienky, a rozhodne o jej zápise do zoznamu.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Zástupca SSN sa vyjadril, že bude vyvíjať úsilie, aby medzi samoregulačnými orgánmi, a teda v Zozname samoregulačných orgánov, bola uvedená napríklad aj Tlačovo-digitálna rada Slovenskej republiky. Táto inštitúcia zohráva dôležitú úlohu v oblasti samoregulácie tlačených a digitálnych médií, pričom jej cieľom je zabezpečiť dodržiavanie etických a profesijných štandardov v novinárskej a vydavateľskej praxi.

V súlade s platnou legislatívou a podmienkami stanovenými MK SR a Radou pre mediálne služby bude SSN iniciovať kroky potrebné na to, aby sa Tlačovo-digitálna rada mohla uchádzať o zápis do zoznamu. To zahŕňa splnenie zákonom stanovených podmienok, preukázanie transparentnej štruktúry a mechanizmov samoregulácie, ako aj zavedenie účinných postupov na dohľad nad reklamou a inzerciou v médiách. Zapísanie tejto inštitúcie do zoznamu by posilnilo systém samoregulácie médií na Slovensku a prispelo k zvýšeniu dôveryhodnosti a kvality mediálneho obsahu.

Spoločnosť MARKÍZA uviedla, že potenciálne rozšírenie pôsobnosti samoregulačných orgánov o regulačné oblasti mimo zákona o mediálnych službách (napr. zákon o publikáciách, zákon o reklame) je vítané.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

V nadväznosti na návrh SSN sa gestor vyjadril, že organizácie, ktoré majú záujem o zaradenie do Zoznamu samoregulačných orgánov, by mali zaslať svoju žiadosť o zaradenie do tohto zoznamu. Dodal, že po prijatí žiadosti bude následne preverené, či splňa všetky zákonné podmienky a požiadavky. Tento postup zabezpečí, že do zoznamu budú zaradené iba tie organizácie, ktoré sú schopné efektívne vykonávať samoreguláciu v oblasti reklamy a mediálnych služieb.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Spracovateľ uvádza, že samoregulačný orgán je iniciatíva alebo inštitúcia na Slovensku, ktorá presadzuje samoregulačný mechanizmus na základe kódexu správania. Dohľad nad dodržiavaním povinností môže prebiehať aj prostredníctvom takéhoto kódexu, ak je evidovaný regulátorom. Ak už zapísaný samoregulačný orgán rozhodol v určitej veci, orgán dohľadu o nej spravidla nerozhoduje. Výnimkou je situácia, keď je rozhodnutie samoregulačného orgánu v jasnom rozpore s kódexom alebo sankcia neprimeraná.

Spracovateľ vníma upozornenie zástupcu SSN na slabé využívanie samoregulačných mechanizmov v súčasnom systéme regulácie. Poukázal na ich nízke zastúpenie v príslušných zoznamoch, kde figuruje prevažne RPR. Hoci RPR zohráva dôležitú úlohu v oblasti reklamy, jej kompetencie pri posudzovaní novinárskych obsahov sú podľa SSN nedostatočné. Otázkou podľa SSN zostáva, či by ďalšie profesijné organizácie alebo odborné združenia mohli zlepšiť systém samoregulácie. SSN preto navrhuje preskúmať možnosti rozvoja samoregulačných mechanizmov a identifikovať prípadné legislatívne či inštitucionálne prekážky ich efektívneho fungovania.

Gestor uviedol, že RPR je nezávislý samoregulačný orgán dohliadajúci na etiku v reklame na Slovensku. Hlavnou úlohou RPR je kontrola dodržiavania Etického kódexu reklamnej praxe, ktorý určuje pravidlá pre inzerentov, reklamné agentúry a médiá. Na zápis do zoznamu samoregulačných orgánov musí inštitúcia spĺňať zákonné podmienky, ktoré zahŕňajú nezávislosť, existenciu etického kódexu, proces riešenia sťažností, schopnosť vydávať odporúčania a zabezpečenie finančnej nezávislosti. Organizácia musí mať jasne definované kompetencie a podporu relevantných subjektov v mediálnom a reklamnom prostredí. O zápise rozhoduje Rada pre mediálne služby po posúdení splnenia podmienok.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Spracovateľ vníma snahu zástupcu SSN zaradiť do zoznamu samoregulačných orgánov aj Tlačovo-digitálnu radu SR, ktorá dohliada na etické a profesijné štandardy v tlačенých a digitálnych médiách. Taktiež eviduje aj plán SSN podniknúť kroky na splnenie legislatívnych podmienok stanovených MK SR a Radou pre mediálne služby, vrátane preukázania transparentnosti a efektívnych mechanizmov samoregulácie. Zápis tejto inštitúcie by posilnil mediálnu samoreguláciu a zvýšil dôveryhodnosť obsahu. Spoločnosť MARKÍZA podporuje rozšírenie pôsobnosti samoregulačných orgánov aj na oblasti mimo zákona o mediálnych službách, ako sú zákon o publikáciách či zákon o reklame.

Gestor v reakcii na návrh SSN uviedol, že organizácie so záujmom o zápis do Zoznamu samoregulačných orgánov by mali podať oficiálnu žiadosť. Po jej prijatí sa preverí, či spĺňa všetky zákonné podmienky. Tento proces zabezpečí, že do zoznamu budú zaradené len organizácie schopné efektívne vykonávať samoreguláciu v oblasti reklamy a médií. Spracovateľ podporuje návrh SSN rozšíriť zoznam samoregulačných orgánov o organizácie, ktoré spĺňajú zákonom stanovené podmienky.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

- ☐ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady
- ☒ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ na základe vstupov zúčastnených strán navrhuje upraviť aplikačnú prax, a to rozšírením zoznamu samoregulačných orgánov.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor sa v stanovenej lehote nevyjadril.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor sa v stanovenej lehote nevyjadril.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia